

ЮРИЙ САФРОНОВ НИЩО ОСОБЕНО

Превод от руски: [Неизвестен], 1961

chitanka.info

Лодката плаваше по спокойната повърхност на морето. В нея имаше трима летовници, любители на подводния спорт: професорът ихтиолог Поляков, счетоводителят Никодимов и инженерът Берданов. На черноморския бряг те заедно прекараха времето си.

Когато лодката навлезе далече в морето, Берданов постави каучуковите плавници, сложи маската, взе оръжието и се гмурна във водата. Той плува няколко минути до лодката, после изведнъж се гмурна и след няколко секунди излезе на повърхността, държейки в ръка убит кефал.

— Голям пасаж кефали — извика той, подаде рибата и се покатери в лодката. — Отидоха навътре в морето. Хайде да ги догоним!

— Хайде!

Те наблегнаха на веслата.

Някъде далече в небето се чу звукът на реактивен самолет. Тримата вдигнаха глави. Малка сребриста точка летеше в синевата. Тя постепенно увеличаваше размерите си. Скоро можеха да се различат очертанията на самолета: огромен самолет със странна форма, с дълги, триъгълни крила. Самолетът падаше с опашката напред. От двигателите, разположени в корпуса, от време на време излетяваха кълбета дим. Чуха се няколко взрива.

— Катастрофира! — извика Никодимов, скачайки на крака. Самолетът наистина падаше. По водната повърхност той за миг замря във въздуха. Изглежда екипажът се мъчеше да предотврати катастрофата. Двигателите отчаяно ревяха и разпенваха гладката повърхност на морето със струите изгорели газове. Воден фонтан кипна около въздушния гигант.

Самолетът потъна. На повърхността като саван остана само огромен кръг пяна.

— По-скоро там! — натисна веслата Поляков. — Може би ще спасим някой от екипажа.

Няколко километра отделяха тримата летовници от мястото на гибелта. Поляков внимателно се вглеждаше в далечината, като се стараеше да забележи на повърхността спасяващи се хора. Напразно! Само на няколко пъти морето отново се разпени.

— Странно! Много странно!... — промърмори Поляков.

— Какво именно? — запита Берданов.

Необикновен беше видът на самолета. Триъгълно крило до самата опашка... невиджани размери... огромната мощност на двигателите, държащи го вертикално над водата. Това странно кацане с опашката напред...

— Кацане? — запита Никодимов. — Нали той падна, а не кацна.

— Може би да, а може би и не. Ако бях писател, щях да предположа, че това не е самолет...

— А какво?

— Приличаше на космически ракетоплан. И аз мисля, че е направен не у нас, а на друга планета. Може би и на Марс.

След около 40 минути лодката достигна района, в който падна самолетът. Всички се надвесиха над борда, като се вглеждаха внимателно надолу. Двигателите на самолета бяха размътили водата. На повърхността се поклащаха прозрачносинкави медузи, зашеметени риби, парчета водорасли.

— Нищо не се забелязва — разочаровано каза Берданов, оглеждайки се встрани, — ни самолета, нито хората.

— Да се гмурнем! — отговори професорът. — Може би долу ще забележим нещо.

Той бързо сложи маската, взе оръжието и се потопи във водата. Към дъното не се виждаше нищо. Нагоре, непосредствено до него, се мяркаше червеното дъно на лодката и част от потъналите във водата лопати на веслата. Повърхността на водата изглеждаше сребриста. Тя отразяваше потъналите във водата предмети също като огледало.

Професор Поляков видя едър кефал. Рибата плаваше бавно. Внезапно тя се метна надясно, наляво и изчезна в дълбочината. След нея светкавично премина огромно черно тяло, дълго около четири метра. На гърба на този гигант, Поляков успя да различи висок, вертикален плавник:

— Акула!

Хищникът се хвърли след кефала и веднага го настигна. Поляков видя как за миг се отвори и затвори огромната уста. Всичко стана за някаква част от секундата. Кръвта застина в жилите му, когато рибата извърна към него своята муцуна.

Акула-чук! Един от най-големите подводни хищници! Той ли, ихтиологът, няма да я познае. От главата в двете страни минаваше характерна хоризонтална издатина. Зад главата, на тялото, две

изпъкнали големи очи. Изведнъж те блеснаха със зелена котешка светлина. Ужас обхвана професорът. Като работеше отчаяно с плавниците, той се хвърли към повърхността.

Той беше така задъхан, че не можеше дори да говори и само сочеше с ръка водата, докато Берданов и Никодимов, го теглеха, за да го качат в лодката.

— Акула-чук! — промълви той, сваляйки маската.

— Не може да бъде! — каза Берданов, но в този момент на повърхността, близо до лодката, се показа острият плавник и гърбът на гигантската риба.

— Погледнете опашката! — прошепна ужасеният професор-ихтиолог. — Това не е акула. Акулите имат вертикална опашка, а на тази е хоризонтална, като на китовете...

През това време чудното същество описваше кръгове около лодката. Плавниците и опашката му бяха съвършено неподвижни. Беше непонятно как се придвижва чудовището.

Като се наклони към водата, Поляков с изненада чу шум на малко моторче, който идваше от „акулата“.

В този момент към лодката приближиха още две „акули“. Едната от тях се гмурна под лодката. Последва силен удар и тримата приятели се намериха във водата.

Пред Берданов се мярна изкривеното от страх и болна лице на Никодимов: изхвъркналото весло го беше ударило по главата.

... Като потъваше във водата, Берданов видя до себе си неясните очертания на акулата. Хищникът разтвори огромната уста и той усети, че тя го поглъща откъм краката. Дръпна се в страни. Късно! Челюстите на акулата меко се затегнаха около кръста му и рязко го дръпнаха навътре. Още един миг и те се затвориха над главата му. Сърцето на Берданов бясно затуптя. Той почувствува, че глътката въздух в дробовете ще му стигне още само за няколко секунди. В очите му заплуваха червени кръгове. Почти губейки съзнание, той повдигна глава и издиша. Инстинктивно пое дълбоко въздух.

„Чудна работа!“ — изненада се той.

Вътре в акулата имаше въздух. Като не вярваше на себе си, той задиша ускорено, също както след бързо бягане.

Опипа туловището на акулата. Твърдо и здраво, като от метал.

Неволно си припомни думите на Поляков: „Това не е живо същество...“ Професорът беше прав. Наоколо цареше пълна тъмнина. Равномерно бръмчеше невидимото моторче. Значи „акулата“ плаваше. Но накъде? Върху лицето на Берданов се спусна нещо хладно. Той опипа с ръка някаква тънка ципа. Протегна ръка напред — пак същата ципа. Отзад — също. Невидимата ципа го беше обгърнала от всички страни. Той се оказа буквално като в чувал. Дишането отново стана трудно. Берданов се опита да разкъса ципата с ръце — не излезе нищо. Тя беше тънка, но здрава.

Минаха няколко минути. В чувала стана душно и топло. Инженерът хвана ципата със зъби и прокъса неголям отвор. С пръсти той разкъса ципата и промъкна глава от чувала. Дишането му стана леко.

Изведнъж той почувствува, че корпусът на „акулата“ се удря в нещо твърдо. Устата на „акулата“ внезапно се разтвори, Берданов забеляза пред себе си светлина и почувствува мек тласък, който го изхвърли навън.

Той падна във водата. Тънката ципа затрудняваше движенията му. Цапайки във водата той напипа дъното и стъпи на крака. В същия момент почувствува, че някой го докосва по рамото. Зад него до гърди във водата стоеше професор Поляков.

— Е, как е моята хипотеза?

— Каква?

— Относно марсианите. Сега ние сме на техния ракетоплан под водата.

— Така ли мислите?

— Сигурен съм!

— А къде е Никодимов?

— Не зная...

— С Вас също ли... „акула“?

— Също...

Берданов се огледа. Те се намираха в малко помещение на ракетоплана. На стените смътно светлееха два илюминатора. Подът на помещението беше залят на един метър с вода. Поляков помогна на приятеля си да се освободи от ципата. Неочаквано се чу удар откъм левия борд. В стената на помещението се образува отвор, през който нахлу силна водна струя:

— Люк!...

В люка, от който шуртеше водата, се показа муцуната на „акулата“. Механическата риба влезе наполовина в отвора, закривайки с тялото си като запушалка достъпа на водата. Устата се разтвори и от нея се плъзна в помещението човек, увит в прозрачна ципа.

— Никодимов! — извика Поляков и се хвърли към него на помощ.

Механическата „акула“ се дръпна назад и в помещението отново нахлу вода, но само за секунда. Кръглият механически капак на люка се хлопна и прегради достъпа на водата.

Никодимов беше в безсъзнание. Лицето му окървавено, ударът на веслото беше разсякъл кожата на главата. Берданов и Поляков разкъсаха жилавата ципа и вдигнаха Никодимов на ръце, поддържайки го над водата. Поляков долепи ухо до гърдите му и се послуша.

— Жив! Ето там в ъгъла на помещението има нещо като маса. Да го отнесем на нея. Внимателно! Трябва да му се подложи нещо под главата.

Берданов събра чувалите-ципи, от които те неотдавна се бяха освободили, изтърси ги и направи за Никодимов нещо като мека постеля. След това разкъса рубашката си на дълги ленти и със собственоръчно направения бинт, превърза раната му. Никодимов застана.

— За съжаление, с нищо не можем да му помогнем повече!... — сви рамене професорът.

Помещението на ракетоплана приличаше на затворена металическа гробница.

— Оттук непременно трябва да има изход — каза инженерът. — Трябва да го намерим!

— Но какво да правим с Никодимов? Погледнете го! Той още е в безсъзнание!

Никодимов застана. Дишаше с широко разтворена, пресъхнала уста.

— Вода му трябва сега — отговори професорът, — но от къде да я вземем? Марсианците може би съвсем не пият вода. Добре! — изведнъж реши той. — Да огледаме помещението!

Те започнаха щателно да опипват стените.

— Професоре! — повика го Берданов. — Елате тук! Погледнете какво донасят акулите-роботи.

Той държеше в ръка ципесто чувалче, напълнено с вода. Вътре в чувалчето се мятеше едра риба. Скоро те намериха още няколко чувалчета. В тях имаше едри и дребни риби, раци, камъни, раковини, медузи, проби от дъното, парчета от пръчки, отломки от стъкло, късчета ръждиво желязо — с една дума, всичко, каквото може да се намери в морето и на неговото дъно.

— Според мен, акулите-роботи събират всичко това във вид на колекция за изучаване от марсианите.

— Ние също сме експонати от колекцията — мрачно се усмихна Берданов. — Може би това е по-добре. Нас също ще ни изучават и ние ще се срещнем с марсианците. Значи от тук трябва да има изход! — Като че в отговор на неговите думи се чу стонът на Никодимов. Обръщайки се те забелязаха, че над него се затваря голям люк от съседното ярко осветено помещение. Раненият Никодимов вече не беше на масата.

— Марсианците го откраднаха, докато разглеждахме рибите! — високо каза Берданов. — Сега те разглеждат първия човек. За тях това е нещо необикновено. Навярно, те и не разбират, че е ранен!

Двамата се хвърлиха към стената и започнаха да удрят затворилият се люк с юмруци. Звукът веднага заглъхваше, люкът не се отваряше.

— Трябва да пазим силите си — каза Поляков, сядайки на възвишението. — Трудно е да предвидим, какво ще стане с нас по-нататък!

Неочаквано в помещението блесна ярка светлина. Светеше едновременно целият таван.

Двамата притиснаха гърбовете си към стената, наблюдавайки внимателно необичайната промяна в помещението. От водата на дъното на помещението бавно се издигаше металическа мрежа. Ето че тя цялата се издигна във въздуха, наклони се на една страна, ситно и често затрепери. Прозрачните чувалчета с риби, рачета и проби от почва се плъзнаха към масата, под краката на Берданов и Поляков. Под масата се подадоха няколко двупръсти лапи. Пъргаво, като си помагаха една на друга, те събраха от мрежата всички предмети. Късите алчни лапи изчезнаха под масата така неочаквано, както, се и появиха.

Берданов се олюля. Той почувствува, че люкът за съседното помещение, на който се опираше, бавно се отваря. Той се огледа. В пролуката между люка и стената се промъкна светлина.

— Гледайте! — дръпна той Поляков и показа открития капак.

Люкът се отвори. Двамата влязоха в съседното помещение. То беше ярко осветено. Стените му бяха покрити с гладък бял емайл. Един до друг, бяха наредени високи затворени шкафове. На дясната страна на всеки от тях се виждаше малко стъклено око.

Поляков не изтърпя, приближи се към първия шкаф и погледна.

Двупръстите механически лапи поемаха от бункера една след друга находките на акулите-роботи и от време на време, ги прибираха в голямо бяло кълбо. Част от находките отиваха по десния прозрачен тръбопровод, а друга част — по левия. Ето лапите хванаха един рак от чувалчето и го поставиха в кълбото. След няколко секунди ракът, подхванат от струя вода, премина по десния тръбопровод в съседния шкаф.

— Изглежда, това е автоматично кълбо-анализатор — предположи Поляков. — Той сортира находките. Мисля, че тук е използвана система за електронна памет.

В съседния шкаф ракът беше поет от следващите двупръсти лапи и бързо беше сложен в неголямо сандъче. Измина по-малко от минута и от сандъчето беше извадено кубче лед, вътре в което лежеше ракът.

— Охо! Те са го замразили жив!

— При това заедно с тази вода, в която е бил уловен — добави Поляков. — Сега ми е ясно защо акулите-роботи обвинят с ципа своята жертва. Това дава възможност на марсианците да изучават не само животното, но и средата, която то обитава.

— Какво е това според Вас?

Поляков се отпусна на колени и огледа петната.

— Кръв! — каза Поляков.

Берданов погледна в прозрачното око на шкафа и веднага отскочи назад. В студената дълбочина на шкафа, на ослепително бяла маса, лежеше покрито с полупрозрачно покривало, неподвижното тяло на Никодимов.

— Тогава срещата с марсианците не предвещава нищо хубаво. В това помещение на хладилни шкафове ние просто ще умрем от глад, а след това те ще ни превърнат в ледени мумии.

В този момент нечия тежка ръка докосна рамото на Берданов. Той се обърна и застина от учудване. Пред него стоеше снажен марсианец, облечен в скафандър. През прозрачното кълбо не можеше да се види неговото лице — то беше обвито с непроницаема сива превръзка. Две големи сини очи гледаха Берданов.

Пръв дойде на себе си Поляков:

— Ние сме летовници! Един от нас го замразиха!

— Почакайте, професора! — прекъсна го Берданов. — Нали те не разбират земните езици...

Той показа на марсианеца три пръста. Марсианецът учудено го погледна. Берданов още веднъж повдигна три пръста нагоре, сви единия и показа себе си. Марсианецът кимна с глава. Берданов сгъна другия палец и показа Поляков. Марсианецът отново кимна. Третия пръст Берданов не сгъна. Той се обърна към страната на затворената врата към хладилното помещение и показа нататък с ръка. Марсианецът отиде към вратата, с незабележимо движение я отвори и с жест показа Берданов да го последва. Берданов се приближи към шкафа, в който те с Поляков бяха видели замразения Никодимов и показа на марсианеца третия пръст. Марсианецът погледна в стъкленото око, видя празния шкаф и се обърна към двамата свои спътници, стоящи на прага. Нито Поляков, нито Берданов чува как се разговаряха марсианците. Твърдият скафандър не пропускаше звука. Изглежда вътре имаше радиопредаватели. Като погледна още веднъж в хладилния шкаф, марсианецът хвана под ръка Поляков и Берданов и ги поведе. Пред тях като че ли с докосване на вълшебна пръчка, се отваряха всички врати. Те дойдоха в носовата част на ракетоплана и попаднаха в жилищното помещение.

Марсианецът седна на мекото легло, прикрепено към стената, с бързо движение сне от главата си прозрачния шлем, смъкна скафандъра, свали от тялото и лицето си топлата копринена тъкан и на руски език каза:

— Защо стоите? Седнете!

Берданов и Поляков се слисаха. Пред тях беше млад човек, на около тридесет и две години. Той прокара ръка по умореното си лице и повтори:

— Седнете, де!

Поляков седна, но веднага запита:

— Кой сте вие?

— Съветски човек като вас — уморено отговори синеокият „марсианец“. — Вие сте попаднали случайно на опитен ракетоплан, който се изпитва преди полета за Венера.

— А какво става с Никодимов?

— Дадена му е първа помощ. Той е в изолационната камера и сега е въвн от опасност. Ще полежи у нас още няколко дни, а след това ще го изпратим на брега. Вие двамата ще напуснете ракетоплана без него.

... Измина половин година. Една сутрин, като разтвори новия вестник, професор Поляков прочете:

„Съобщение на ТАСС за кацането на съветска космическа ракета на Венера.“

Професор Поляков не можа да чете по-нататък. Изведнъж той си спомни своето приключение на Черно море, представи си ракетоплана на Венера и тихо прошепна:

— Е, какво... нищо особено...

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой 10/1961 г.

В списанието авторът погрешно е указан като „Ф. Сафронов“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.